

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-5243522

Αθήνα 10-12-2013
Αριθμ. Πρωτ. : 345

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Χρήση φυτοφαρμάκου με δραστική ουσία Fipronil»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 3724/12-11-2013

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ν. Μίκος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Στη χώρα μας δεν υπάρχει εγκεκριμένο φυτοφάρμακο με δραστική ουσία fipronil. Δόθηκε μόνο κατά παρέκκλιση έγκριση 120 ημερών (από 1/4/2013 μέχρι 31/7/2013) στο σκεύασμα GOLDOR BAIT 0.5 GB, το οποίο περιέχει την εν λόγω δραστική ουσία, για περιορισμένη και ελεγχόμενη χρήση από συγκεκριμένους συνεταιρισμούς και παραγωγούς των ΠΕ Δράμας, Λάρισας, Κοζάνης, Τριπόλεως, Θηβών και Ευβοίας, λόγω απρόβλεπτου κινδύνου που δεν ήταν δυνατό να αντιμετωπιστεί με άλλα εύλογα μέσα και, συγκεκριμένα, για την αντιμετώπιση του σιδηροσκώληκα (*Agriotes spp.*) σε καλλιέργεια πατάτας. Οι ενδιαφερόμενοι στην αίτησή τους υποστήριζαν ότι τα εγκεκριμένα εντομοκτόνα έχουν μειωμένη απόδοση και αδυνατούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τον εν λόγω εχθρό, γεγονός που επιβεβαιώθηκε και από τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) Δράμας.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι με τον Καν 781/2013 της 14ης Αυγούστου του 2013 (δημοσιεύθηκε στις 15/8/2013), με τον οποίον τροποποιήθηκαν οι όροι χρήσης της δραστικής ουσίας fipronil, θα επιτρέπεται, πλέον, η χρήση της μόνο για επεξεργασία σπόρων που προορίζονται για χρήση σε θερμοκήπια και σε ορισμένες μόνο καλλιέργειες υπαίθρου και με συγκεκριμένους περιορισμούς σε αυτές.

✓ Με βάση τα οριζόμενα στον Κανονισμό, οι υφιστάμενες εγκρίσεις πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως, ώστε να συμφωνούν με όσα αυτός ορίζει. Ωστόσο, λόγω του ότι στη χώρα μας δεν υπάρχει, όπως προαναφέρθηκε, εγκεκριμένο

φυτοφάρμακο, το οποίο να περιέχει την εν λόγω δραστική ουσία, το ΥΠΑΑΤ δεν χρειάζεται να προβεί σε καμία ενέργεια.

Καθίσταται, εντούτοις, αυτονόητο ότι, σε περίπτωση που υποβληθεί μελλοντικά από συνεταιρισμούς παρόμοιο αίτημα με το φετινό, για κατά παρέκκλιση έγκριση 120 ημερών σε σκεύασμα με δραστική ουσία fipronil, το ΥΠΑΑΤ θα λάβει υπόψη του τους περιορισμούς στη χρήση του fipronil, οι οποίοι προβλέπονται με το νέο Κανονισμό.

Όσον αφορά στην ενημέρωση των αγροτών για τα νεονικοτινοειδή φυτοφάρμακα, επισημαίνεται ότι ήταν επαρκής, ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, συστηματοποιήθηκε περισσότερο, καθώς, λόγω της εμφάνισης του κόκκινου σκαθαριού των φοινικοειδών στη χώρα μας, εγκρίθηκαν νεονικοτινοειδή εντομοκτόνα από το Σεπτέμβριο του έτους 2009 μέχρι το Νοέμβριο του έτους 2012 για την αντιμετώπιση του εντόμου. Τη χορήγηση των εν λόγω εγκρίσεων ακολούθησε σειρά εγκυκλίων, συσκέψεων με διάφορους φορείς και ενημερώσεων των Δήμων και των ΔΑΟΚ, οι οποίες ενημέρωσαν, με τη σειρά τους, τα καταστήματα εμπορίας φυτοφαρμάκων της περιοχής τους, προκειμένου να παρέχουν τη σχετική πληροφόρηση στους αγρότες-χρήστες. Επίσης, έλαβαν χώρα πολλές ημερίδες σχετικά με το θέμα, καθώς και δημοσιεύσεις σε διάφορα αγροτικά περιοδικά, εφημερίδες κ.λπ. Ως εκ τούτου, η ενημέρωση των αγροτών για τα νεονικοτινοειδή εντομοκτόνα κρίνεται επαρκέστατη.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι το ΥΠΑΑΤ, στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4036/2012 (άρθρο 7), καταρτίζει και συντονίζει προγράμματα ελέγχου των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, προκειμένου να διαπιστώσει ότι τηρούνται, στην πράξη, οι όροι και οι προϋποθέσεις των χορηγηθεισών εγκρίσεων, ώστε να κατοχυρωθεί η ασφάλεια των χρηστών. Για το λόγο αυτό, ελέγχονται όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στον τομέα της φυτοπροστασίας στη χώρα μας, είτε πρόκειται για πολυεθνικές είτε για ελληνικές εταιρείες.

Σχετικά με τα υπόλοιπα νεονικοτινοειδή εντομοκτόνα που κυκλοφορούν στην αγορά, ισχύει ο Καν. 485/2013, βάσει του οποίου προβλέπεται η τροποποίηση των όρων έγκρισης των δραστικών ουσιών clothianidin, thiamethoxam και imidacloprid, καθώς και η απαγόρευση χρήσης και πώλησης σπόρων που έχουν υποστεί επέμβαση με τις εν λόγω δραστικές ουσίες. Το ΥΠΑΑΤ εφάρμοσε τον Καν 485/2013, ανακαλώντας τις εγκρίσεις 8 εντομοκτόνων σκευασμάτων και τροποποιώντας, κατάλληλα, τις εγκρίσεις άλλων 23 εντομοκτόνων σκευασμάτων, αφαιρώντας κάποιες καλλιέργειες από το φάσμα δράσης αυτών ή τροποποιώντας το χρόνο εφαρμογής σε όσες θεωρούνται, με βάση τον Καν 485/2013, "ελκυστικές" για τις μέλισσες. Οι εν λόγω τροποποιήσεις και ανακλήσεις έγιναν τον Ιούλιο του 2013, ενώ η καταληκτική ημερομηνία, με βάση τον Καν 485/2013, ήταν η 30^η Σεπτεμβρίου του 2013.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, το ΥΠΑΑΤ έχει ολοκληρώσει τις διοικητικές διαδικασίες, στις οποίες όφειλε να προβεί, για την εφαρμογή του Καν 485/2013.

Επιπλέον, αναφέρεται ότι στο ΥΠΑΑΤ δεν έχει υποβληθεί καταγγελία από το ΠΑΚΟΕ για ανίχνευση επικίνδυνων φυτοφαρμάκων σε διάφορους τύπους μελιού. Εντούτοις, το ΥΠΑΑΤ, στο πλαίσιο του προγράμματος ελέγχου υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων που καταρτίζει κάθε χρόνο,

συμπεριλαμβάνει και δειγματοληψίες-αναλύσεις υπολειμμάτων σε μέλι, οι οποίες γίνονται στο Γενικό Χημείο του Κράτους.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι στη χώρα μας βρίσκεται σε εξέλιξη η επέκταση εφαρμογής του εγκεκριμένου, συγχρηματοδοτούμενου από την Ε.Ε., πιλοτικού προγράμματος επιτήρησης και διερεύνησης των απωλειών των μελισσοσμηνών σε τυχαίο στατιστικό δείγμα ελληνικών μελισσοκομικών εκμεταλλεύσεων, το οποίο ξεκίνησε την περίοδο 2012-2013 [ΚΥΑ 3765/101588 (ΦΕΚ 2741/τ. Β' /10.10.2012)] και συνεχίζεται για την περίοδο 2013-2014, σύμφωνα με τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές, όπως περιγράφονται στην αριθμ. 4424/137557 (ΦΕΚ 2923/τ. Β' /19.11.2013) Υ.Α. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Το εν λόγω πρόγραμμα επιτήρησης των μελισσοσμηνών, το οποίο ακολουθεί αυστηρό ευρωπαϊκό επιδημιολογικό πρωτόκολλο σχεδιασμού, στοχεύει κυρίως:

- α) στην αποκλειστική διερεύνηση αιτιολογικών βιολογικών παραγόντων ασθενειών των μελισσών (π.χ. παράσιτα, βακτήρια, ιοί) που συνδέονται και αλληλεπιδρούν στην υγεία και βιωσιμότητα των μελισσών και
- β) στην επίσημη καταγραφή της θνησιμότητας (απώλειες των μελισσοσμηνών) των αποικιών οποιασδήποτε πιθανής αιτιολογίας κατά τη χρονική περίοδο εφαρμογής του προγράμματος (φθινόπωρο 2012 - καλοκαίρι 2014).

Σημειώνεται ότι στη χρονική περίοδο που διανύουμε, οι αρμόδιες αρχές των Κρατών-Μελών, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, έχουν ολοκληρώσει τους τρεις κύκλους επισκέψεων σε επιλεγμένα μελισσοκομεία της επικράτειας, στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2012-2013, και έχουν ξεκινήσει τον 1ο κύκλο εφαρμογής του νέου προγράμματος περιόδου 2013-2014. Το σύνολο των στατιστικών και επιδημιολογικών στοιχείων που συλλέγονται, καθώς και των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του προγράμματος, εισάγονται σε ειδική ευρωπαϊκή διαδικτυακή βάση δεδομένων και επικαιροποιούνται με πρωτόκολλα ασφαλείας σε τακτά χρονικά διαστήματα σε Κοινοτικό Επίπεδο.

Τα επίσημα αποτελέσματα από την εφαρμογή του προγράμματος 2012-2013 στα Κράτη-Μέλη που συμμετείχαν στο έργο και, ειδικότερα, τα δεδομένα που αφορούν στα ποσοστά και στις κατανομές μείωσης (απωλειών) των μελισσοσμηνών τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, θα ανακοινωθούν, σύμφωνα με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ε. Επιτροπής, το 1ο εξάμηνο του 2014.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο παράγοντας επίδρασης των νεονικοτινοειδών που αποτελεί ένα από τα πολλά αίτια της παρατηρούμενης μείωσης των μελισσοσμηνών, δεν δύναται να προσδιοριστεί ποσοτικά στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ευρωπαϊκού προγράμματος, επειδή ο τεχνικός σχεδιασμός του δεν περιλαμβάνει τη διερεύνηση τοξικολογικών παραγόντων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Τα οποιαδήποτε ποσοστά απωλειών που αναμένονται να ανακοινωθούν από την Ε. Επιτροπή θα εμπεριέχουν, μεταξύ άλλων, και την ενδεχόμενη αρνητική επίδραση των νεονικοτινοειδών και άλλων πιθανών φυτοπροστατευτικών-παρασιτοκτόνων στην υγεία των μελισσών.

Ωστόσο, η οποιαδήποτε αιτιολογική συσχέτιση της θνησιμότητας που θα καταγραφεί (ποσοστά απωλειών), σύμφωνα με την επιδημιολογική και επιστημονική στόχευση του εν λόγω προγράμματος, θα εξεταστεί με βάση την επίδραση αποκλειστικά και μόνο των βιολογικών παραγόντων (παράσιτα, ιοί, βακτήρια) και όχι του συνόλου των αιτιών που μπορούν να συμβάλουν στη μείωση των μελισσοσμηνών (π.χ. φυτοπροστατευτικές ουσίες, παρασιτοκτόνα, πρακτικές κακής διατροφής των μελισσών, κλιματικές αλλαγές, γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί, αλόγιστη χρήση φαρμακευτικών-κτηνιατρικών προϊόντων στις κυψέλες, ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία-κεραίες κινητών τηλεφώνων κ.ά.).

Επισημαίνεται ότι τα συμπεράσματα από την καινοτόμο εφαρμογή του ευρωπαϊκού προγράμματος επιτήρησης των απωλειών στις αποικίες των μελισσοσμηνών στα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε., σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα άλλων σε εξέλιξη ή μελλοντικών ερευνητικών εργασιών ή προγραμμάτων σε διεθνές ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, θα αξιολογηθούν, θα συνεκτιμηθούν και θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενιαίας στρατηγικής του ΥΠΑΑΤ, με πιθανή λήψη στοχευμένων μέτρων ενίσχυσης στους τομείς πρόληψης, ελέγχου και βελτίωσης της υγείας των μελισσών, καθώς και στην εξέταση νέων ερευνητικών προτάσεων ή μελετών σχετικά με τα αίτια της μείωσης των μελισσοσμηνών ως πολυπαραγοντικού φαινομένου.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να απαντήσει είναι το συνερωτώμενο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής-Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Ν. Μίχο